

Penitentiaire inrichting Sint Maarten

Onderzoek naar de omgang met gedetineerden, maatschappelijke reïntegratie en de monitoring van isoleercellen.

Penitentiaire inrichting Sint Maarten

Onderzoek naar de omgang met gedetineerden, maatschappelijke reïntegratie en de monitoring van isoleercellen.

**Raad voor de rechtshandhaving
Mei 2026**

Voorwoord

Het thema detentiewezen keert door de jaren heen geregeld terug in de onderzoeken van de Raad. Zijn jaarplan voor 2025 bevat ook een onderzoek naar de opvolging van de aanbevelingen van de Raad in het kader van de onderwerpen omgang met gedetineerden, maatschappelijke reïntegratie en isoleercellen op Sint Maarten. Ook de aanbevelingen gedaan door het *European Committee for the prevention of torture and inhuman or degrading treatment or punishment (CPT)* op dit gebied worden gemonitord.

Op basis van dit onderzoek en andere onderzoeken van de Raad naar de Penitentiaire inrichting op Sint Maarten stelt de Raad vast dat de situatie in de gevangenis nog steeds onhoudbaar is. Dit brengt risico's met zich mee. Doordat gedetineerden niet het gewenste aanbod aan reïntegratie activiteiten en arbeidswerkzaamheden krijgen waar zij recht op hebben, loopt de maatschappij een veiligheidsrisico, omdat de kans op recidive hoger is. Uit het onderzoek komt onder meer naar voren dat in de huidige situatie de reïntegratie van gedetineerden nog steeds onder de maat is. Verder toont dit onderzoek aan dat er momenteel volop wordt gewerkt aan de realisatie van een nieuwe gevangenis en de verschillende *soft* componenten die daarbij horen, waaronder ook het onderwerp reïntegratie. In het onderliggende rapport gaat de Raad verder in op de stand van zaken met betrekking tot de in dit kader gedane aanbevelingen van de Raad en het CPT over de omgang met gedetineerden, maatschappelijke reïntegratie en isoleercellen op Sint Maarten.

De Raad spreekt zijn dank uit aan de betrokken organisaties die een bijdrage hebben geleverd aan de realisatie van dit inspectieonderzoek.

DE RAAD VOOR DE RECHTSHANDHAVING

Mr. M.I. Koelewijn, voorzitter,
Mr. E.R.A. Morillo, raadslid,
Mr. M.R. Clarinda, raadslid.

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	4
Lijst met gebruikte afkortingen	5
Samenvatting en aanbevelingen.....	6
Summary and recommendations	9
1. Inleiding.....	11
1.1 Aanleiding	11
1.2 Doelstelling	13
1.3 Centrale vraag	13
1.4 Afbakening van het onderzoek.....	14
1.5 Toetsingskader	14
1.6 Onderzoeksaanpak en -methode.....	14
1.7 Leeswijzer	14
2. Bevindingen: omgang met gedetineerden, maatschappelijke reïntegratie en de monitoring isoleercellen	15
2.1 Inleiding.....	15
2.2 Aanbevelingen Raad.....	15
2.2.1 Procedure screening gedetineerden	15
2.2.2 Kernwaarden en uitgangspunten	17
2.2.3 Middelen en personeel.....	18
2.2.4 Rapportage en documentatieproces	19
2.2.5 Systemen en procedures	20
2.2.6 Reïntegratie activiteiten en trajecten	21
2.2.7 Arbeidswerkzaamheden.....	24
2.3 Aanbevelingen CPT	25
2.3.1 Geweldregister	25
2.3.2 Isoleercellen	26
2.4 Isoleercel MHF	27
3. Eindconclusie en aanbevelingen	29
3.1 Eindconclusie	29
3.1.1 Deelvragen.....	29
3.1.2 Overkoepelend beeld	30
3.2 Aanbevelingen	31

Lijst met gebruikte afkortingen

CPT	European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman and or Degrading Punishment
GED	General Educational Development
MDO	Multidisciplinaire Overleg
MHF	Mental Health Foundation
MvJ	minister van Justitie
OM	Openbaar Ministerie
J&IS	Judicial and Institutional Services
P.I.	Penitentiaire Inrichting
UNODC	United Nations Office on Drugs and Crime
UNOPS	United Nations Office for Project Services
VI	Voorwaardelijke invrijheidstelling

Samenvatting en aanbevelingen

Inleiding

De Raad voert ook in 2025 vervolgonderzoeken uit en heeft in zijn jaarplan 2025 als een van de thema's het detentiewezen opgenomen. De Raad heeft in dit kader een onderzoek verricht naar de stand van zaken in de opvolging van aanbevelingen gedaan in eerdere rapporten van de Raad (zeven aanbevelingen)¹ en van het *European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman and or Degrading Punishment*² (CPT; twee aanbevelingen) voor de Penitentiare Inrichting (P.I.) Sint Maarten. Het onderzoek richt zich ook op het monitoren van isoleercellen, inclusief de isoleerkamer van de *Mental Health Foundation* (MHF).

Algemene conclusie

De Raad onderzocht in dit onderzoek in hoeverre de aanbevelingen uit de rapporten van de Raad (2017) en van het CPT (2022) door de P.I. Sint Maarten zijn opgevolgd. Het onderzoek van de Raad toont aan dat van de in totaal zeven aanbevelingen van de Raad er een is opgevolgd (vastleggen en uitvoeren kernwaarden en uitgangspunten), een deels is opgevolgd (aanbieden van reïntegratie activiteiten en trajecten) en vijf niet zijn opgevolgd (opstellen screeningsprocedure, gedetineerden motiveren zich voor te bereiden op een aanvaardbaar maatschappelijk bestaan, vastleggen rapportage- en documentatieproces, het beschikken over werkende systemen en procedures, voldoende arbeidswerkzaamheden en selectiecriteria). Van de twee CPT aanbevelingen is er één opgevolgd (renoveren isoleercellen) en één niet opgevolgd (invoeren geweldsregister). Het *compliance percentage* voor wat betreft de aanbevelingen van de Raad bedraagt **21,4%**.³

Overkoepelend beeld

De Raad constateert dat ruim acht jaar na het onderzoek van de Raad de meeste aanbevelingen nog steeds niet zijn opgevolgd. De prangende situatie van de gevangenis is echter al jaren bekend. De ontwikkelingen rondom de bouw van een nieuwe gevangenis zijn daarom positief en de Raad verwacht dat deze daadwerkelijk zullen leiden tot verbetering van de gesignaleerde knelpunten.

De Raad maakt zich nog steeds ernstige zorgen over de maatschappelijke reïntegratie van de gedetineerden. Het tekort aan personeel en middelen belemmert reïntegratieactiviteiten, het opstellen van rehabilitatieplannen en nazorg. Initiatieven zoals *General Educational Development*-lessen en *workshops* bestaan, maar zijn beperkt en niet structureel. Onvoldoende sturing vanuit het ministerie is hier mede debet aan. Door het gebrek aan reïntegratieactiviteiten en trajecten wordt het risico op recidive vergroot. Dit in het nadeel van de gedetineerden en de

¹ De Raad publiceerde in 2017 een rapport over de omgang met gedetineerden en maatschappelijke reïntegratie. De Raad deed in dat kader zeven aanbevelingen ter verbetering van gesignaleerde knelpunten.

² In 2022 heeft het CPT een rapport gepubliceerd over de bevindingen van het CPT over het bezoek aan het Koninkrijk der Nederlanden van 10 tot en met 25 mei 2022. Het CPT deed in dat kader twee aanbevelingen over het genoemde onderwerp ter verbetering van de gesignaleerde knelpunten.

³ Het compliance percentage als indicator wordt berekend door aan elke opgevolgde aanbeveling 1 punt, elke deels opgevolgde aanbeveling een ½ punt en aan een niet opgevolgde aanbeveling geen punten toe te kennen. Vervolgens wordt het aantal toegekende punten gedeeld door het totale aantal aanbevelingen en vermenigvuldigd met 100 om op het compliance percentage uit te komen.

maatschappij waarin zij moeten terugkeren. Verder zijn kernwaarden en uitgangspunten vastgelegd en is personeel getraind, echter blijft er behoefte aan structurele aandacht voor (behoud van) professioneel gedrag en de-escalatievaardigheden. Voorts zijn de oude isoleercellen gerenoveerd, maar worden deze niet meer voor die bestemming gebruikt. Hier zijn andere cellen voor aangewezen die aan de CPT-normen voldoen. Deze worden echter vaak gebruikt om capaciteits- en veiligheidsredenen en niet voor disciplinaire doeleinden. Dit kan ongewenste gedragsproblemen veroorzaken onder de gedetineerden.

Bij het monitoren van de isoleerkamer van de *Mental Health Foundation* heeft de Raad geconstateerd dat het algemene uitgangspunt is dat de isolatiekamer in de praktijk zo min mogelijk wordt gebruikt. Personen worden doorgaans niet langer dan een week opgenomen. De voorzieningen zijn adequaat en voldoen aan de internationale normen waaraan getoetst is. Verder is er een beweging richting ambulante zorg te zien, wat het gebruik van de isoleerkamer (mogelijk) verder kan beperken; de Raad vindt dit een positieve ontwikkeling.

Tabel 1: Overzicht stand van zaken aanbevelingen Raad

Nr.	Aanbevelingen Raad 2017	Status 2025
	Aan de minister van Justitie	
1.	Draag zorg dat de P.I. een procedure opstelt zodat de gedetineerden consequent bij binnenkomst gescreend worden op zorgbehoeften, veiligheidsrisico's beheersrisico's en de geschiktheid voor meerpersoonsverblijf. Richt daarbij met name de aandacht op overeenkomstige plaatsing in de gevangenis en monitoring van de behoeften en risico's gedurende het verblijf.	Niet opgevolgd
2.	Draag zorg dat de kernwaarden en uitgangspunten met betrekking tot de omgang met gedetineerden worden vastgelegd en consequent worden uitgevoerd.	Opgevolgd
3.	Stimuleer dat de P.I. de gedetineerden motiveert zich voor te bereiden op een aanvaardbaar maatschappelijk bestaan, mede door zorg te dragen voor daarvoor benodigde middelen en personeel.	Niet opgevolgd
4.	Leg beleid vast met betrekking tot het rapportage- en documentatieproces. Beschrijf ieders rol daarbij en draag zorg voor uitvoering en monitoring.	Niet opgevolgd
5.	Draag zorg dat de P.I. over werkende systemen en procedures beschikt om voor gedetineerden de aansluiting op maatschappelijke vervolgvoorzieningen te bewerkstelligen. Richt daarbij de aandacht met name op informatievergaring, het opstellen en uitvoeren van een detentie-reïntegratieplan en samenwerking.	Niet opgevolgd
6.	Draag zorg dat actief aan de daarvoor in aanmerking komende gedetineerden op reïntegratie gerichte activiteiten en trajecten aangeboden kan worden.	Deels opgevolgd
7.	Draag zorg voor voldoende arbeidswerkzaamheden en stel daartoe een procedure op ten aanzien van de selectie van gedetineerden voor arbeidswerkzaamheden en implementeer deze.	Niet opgevolgd

Tabel 2: Overzicht stand van zaken aanbevelingen CPT

Nr.	Aanbevelingen CPT 2022	Status 2025
1.	<i>The CPT recommends that the Sint Maarten authorities take steps to ensure that a register of use of force and special means is put in place and diligently maintained at Point Blanche Prison, in light of the preceding remarks.</i>	Niet opgevolgd
2.	<i>The CPT recommends that the Sint Maarten authorities take urgent steps to ensure that the solitary confinement and isolation cells at Point Blanche Prison are taken out of service without delay and are not used for holding of prisoners until they have been thoroughly refurbished.</i>	Opgevolgd

Aanbevelingen

Op basis van de resultaten van het inspectieonderzoek doet de Raad de volgende aanbevelingen:

1. Geef uitvoering aan de aanbevelingen van de Raad die nog niet (volledig) zijn opgevolgd.
2. Draag zorg voor de opvolging van de nog niet opgevolgde aanbeveling van het CPT.

Summary and recommendations

Introduction

The Council continues to conduct follow-up inspections in 2025 and has included the detention system as one of the themes in its 2025 annual plan. In this context, the Council has conducted an inspection into the status of follow-up on recommendations made in previous Council reports (seven recommendations)⁴ and by the European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment⁵ (CPT; two recommendations) regarding the Sint Maarten Penitentiary Institution (P.I.). The inspection also focuses on monitoring isolation cells, including the isolation room at the Mental Health Foundation (MHF).

General conclusion

In this inspection, the Council assessed the extent to which the recommendations from the Council's report (2017) and the CPT's report (2022) have been implemented by the Sint Maarten P. I. The Council's inspection shows that of the Council's seven recommendations in total, one has been implemented (establishing and implementing core values and principles), one has been partially implemented (offering reintegration activities and programs), and five have not been implemented (establishing a screening procedure, motivating inmates to prepare for an acceptable life in society, establishing a reporting and documentation process, having functioning systems and procedures, sufficient work activities, and selection criteria). Of the two CPT recommendations, one has been implemented (renovating isolation cells) and one has not been implemented (introducing a use of force registry). The compliance rate regarding the Council's recommendations is **21.4%**.⁶

Overarching view

The Council notes that, more than eight years after its inspection, most of its recommendations have still not been implemented. Yet the dire conditions at the prison have been known for years. The developments surrounding the construction of a new prison are therefore positive, and the Council expects that they will indeed lead to improvements in the identified problem areas.

The Council remains seriously concerned about the social reintegration of inmates. The shortage of staff and resources hinders reintegration activities, the development of rehabilitation plans, and aftercare. Initiatives such as General Educational Development (GED) classes and workshops exist, but they are limited and not structural. Insufficient direction from the ministry is partly to blame for this. The lack of reintegration activities and programs increases the risk of recidivism. This is to the detriment of the inmates and the society to which they must return. Furthermore, core values and principles have been established and staff have been trained; however, there remains a need for structural attention to (maintaining) professional conduct and de-escalation skills. Additionally, the old isolation cells have been renovated but are no longer used for that purpose. Other cells that meet CPT standards have been designated for this purpose. However, these are often used for capacity and security reasons rather than for disciplinary purposes. This can lead to undesirable behavioral problems among the inmates.

When monitoring the isolation room at the Mental Health Foundation, the Council noted that the general principle is that, in practice, the isolation room is used as little as possible. Individuals are

⁴ In 2017, the Council published a report on the treatment of prisoners and social reintegration. In that context, the Council made seven recommendations to address the identified issues.

⁵ In 2022, the CPT published a report on its findings from its visit to the Kingdom of the Netherlands from May 10 through May 25, 2022. In that context, the CPT made two recommendations on the aforementioned subject to address the identified issues.

⁶ The compliance rate as an indicator is calculated by assigning 1 point to each fully implemented recommendation, ½ point to each partially implemented recommendation, and no points to any unimplemented recommendation. The total number of points is then divided by the total number of recommendations and multiplied by 100 to arrive at the compliance rate.

generally not admitted for longer than a week. The facilities are adequate and meet the international standards against which they have been assessed. Furthermore, there is a trend toward outpatient care, which can (potentially) further limit the use of the isolation room; the Council considers this a positive development.

Table 1: Overview status recommendations Council

Nr.	Recommendations Council 2017	Status 2025
	To the Minister of Justice	
1.	Ensure that the P.I. establishes a procedure to consistently screen inmates upon admission for healthcare needs, security risks, management risks, and suitability for shared accommodation. In doing so, pay particular attention to appropriate placement within the prison and the monitoring of needs and risks throughout their stay.	Not implemented
2.	Ensure that the core values and principles governing the treatment of inmates are documented and consistently implemented.	Implemented
3.	Encourage the prison to motivate inmates to prepare for a productive life in society, in part by providing the necessary resources and staff.	Not implemented
4.	Establish policies regarding the reporting and documentation process. Describe everyone's role in this process and ensure that the policies are implemented and monitored.	Not implemented
5.	Ensure that the prison has effective systems and procedures in place to facilitate inmates' transition to community-based post-release services. In doing so, focus particularly on information gathering, the development and implementation of a detention and reintegration plan, and collaboration.	Not implemented
6.	Ensure that eligible inmates are actively offered reintegration-focused activities and programs.	Partially implemented
7.	Ensure there is sufficient work available and, to that end, establish and implement a procedure for selecting inmates for work assignments.	Not implemented

Table 2: Overview status recommendations CPT

Nr.	Recommendations CPT 2022	Status 2025
1.	<i>The CPT recommends that the Sint Maarten authorities take steps to ensure that a register of use of force and special means is put in place and diligently maintained at Point Blanche Prison, in light of the preceding remarks.</i>	Not implemented
2.	<i>The CPT recommends that the Sint Maarten authorities take urgent steps to ensure that the solitary confinement and isolation cells at Point Blanche Prison are taken out of service without delay and are not used for holding of prisoners until they have been thoroughly refurbished.</i>	Implemented

Recommendations

Based on the results of the inspection, the Council makes the following recommendations:

1. Implement the Council's recommendations that have not yet been (fully) implemented.
2. Ensure that the CPT's recommendation that has not yet been implemented is followed up on.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

In het jaarplan 2025 geeft de Raad⁷ aan een inspectie uit te zullen voeren gericht op een specifiek onderwerp binnen het thema detentiewezen. Ook geeft de Raad aan de opvolging van de aanbevelingen van de *European Committee for the Prevention of Torture and inhuman and or degrading punishment* (CPT) te willen monitoren.⁸ De Raad verricht in dat kader een onderzoek naar de stand van zaken in de opvolging van aanbevelingen uit eerdere rapporten over omgang met gedetineerden, maatschappelijke reïntegratie en monitoring van isoleercellen.

1.1.1 Achtergrond

Raad

De Raad voerde in 2016 en 2017 een drietal inspecties uit naar de penitentiaire inrichting (P.I) op Sint Maarten en publiceerde rapporten⁹ hierover. De drie inspecties werden op thema uitgevoerd, waarbij de volgende volgorde is aangehouden: 1. Rechtspositie van gedetineerden en personeel & organisatie (rapport 1); 2. Interne veiligheid en maatschappijbeveiliging (rapport 2); 3. Omgang met gedetineerden en maatschappelijke reïntegratie (rapport 3). De Raad heeft voor de eerste twee thema's vervolgonderzoeken uitgevoerd in 2018. De Raad heeft vervolgens in 2019 een rapport uitgebracht waarin de Raad beknopt verslag doet en met schematische overzichten de stand van zaken weergeeft met betrekking tot de uitvoering van zijn aanbevelingen en die van het CPT binnen de volgende vier detentie faciliteiten: het *Miss Lalie Center*, het grenshospitium in Simpson Bay, de politiecellen in Philipsburg en de Pointe Blanche gevangenis.¹⁰ Ten aanzien van de gevangenis¹¹ betrof het de aanbevelingen over interne veiligheid, maatschappijbeveiliging, rechtspositie gedetineerden en personeel en organisatie.

Het doel van het onderzoek in 2017 was om te bezien in hoeverre de P.I. voldeed aan (internationale) wet- en regelgeving over de aspecten: omgang met gedetineerden en maatschappelijke reïntegratie. In het rapport deed de Raad zeven aanbevelingen ter verbetering van de gesignaleerde knelpunten.

De Raad heeft sinds de eerdere rapporten geen nieuw rapport over de gevangenis gepubliceerd, omdat de bestaande rapporten nog steeds actueel en relevant zijn. In plaats daarvan wordt de situatie structureel gevolgd via regulier overleg met betrokken partijen.

De Raad toetst in dit rapport de stand van zaken in de opvolging van deze zeven aanbevelingen. Hierna zijn deze aanbevelingen van de Raad schematisch weergegeven.

Tabel 3: Overzicht aanbevelingen Raad

⁷ De Raad voor de rechtshandhaving (de Raad) is belast met de algemene inspectie van de organisaties van de justitiële keten in Curaçao, Sint Maarten en Nederland voor wat betreft de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba. Deze inspecties betreffen onder meer instellingen en inrichtingen waar vrijheidsstraffen, vrijheidsbeperkende straffen, vrijheidsbenemende maatregelen of vrijheidsbeperkende maatregelen ten uitvoer worden gelegd. Voorts is de Raad belast met de algemene inspectie van de kwaliteit en effectiviteit van de justitiële samenwerking tussen de landen.

⁸ De monitoring van de aanbevelingen op het gebied van detentie vloeit voort uit een verzoek van 2015 uit het Justitieel Vierpartijenoverleg (JVO), het halfjaarlijkse overleg van de ministers van Justitie (& Veiligheid, JenV) van de landen binnen het Koninkrijk

⁹ Raad voor de rechtshandhaving, (2016). Penitentiaire inrichting Sint Maarten. Een onderzoek naar de rechtspositie van gedetineerden en personeel & organisatie.; Raad voor de rechtshandhaving, (2017). Penitentiaire inrichting Sint Maarten. Een onderzoek naar de interne veiligheid en maatschappijbeveiliging; Raad voor de rechtshandhaving, (2017). Penitentiaire inrichting Sint Maarten. Een onderzoek naar de omgang met gedetineerden en maatschappelijke reïntegratie.

¹⁰ Raad voor de Rechtshandhaving, (2019). De Pointe Blanche gevangenis en huis van bewaring, het Miss Lalie Center, de politiecellen in Philipsburg en het grenshospitium in Simpson Bay. Rapport van bevindingen 2019.

¹¹ De termen penitentiaire inrichting en gevangenis worden in dit rapport onderling gebruikt.

Nr.	Aanbevelingen 2017
	Aan de minister van Justitie
1.	Draag zorg dat de P.I. een procedure opstelt zodat de gedetineerden consequent bij binnenkomst gescreend worden op zorgbehoeften, veiligheidsrisico's beheerisico's en de geschiktheid voor meerpersoonsverblijf. Richt daarbij met name de aandacht op overeenkomstige plaatsing in de gevangenis en monitoring van de behoeften en risico's gedurende het verblijf.
2.	Draag zorg dat de kernwaarden en uitgangspunten met betrekking tot de omgang met gedetineerden worden vastgelegd en consequent worden uitgevoerd.
3.	Stimuleer dat de P.I. de gedetineerden motiveert zich voor te bereiden op een aanvaardbaar maatschappelijk bestaan, mede door zorg te dragen voor daarvoor benodigde middelen en personeel.
4.	Leg beleid vast met betrekking tot het rapportage- en documentatieproces. Beschrijf ieders rol daarbij en draag zorg voor uitvoering en monitoring.
5.	Draag zorg dat de P.I. over werkende systemen en procedures beschikt om voor gedetineerden de aansluiting op maatschappelijke vervolgvorzieningen te bewerkstelligen. Richt daarbij de aandacht met name op informatievergaring, het opstellen en uitvoeren van een detentie- reïntegratieplan en samenwerking.
6.	Draag zorg dat actief aan de daarvoor in aanmerking komende gedetineerden op reïntegratie gerichte activiteiten en trajecten aangeboden kan worden.
7.	Draag zorg voor voldoende arbeidswerkzaamheden en stel daartoe een procedure op ten aanzien van de selectie van gedetineerden voor arbeidswerkzaamheden en implementeer deze.

CPT

Het CPT heeft voor het laatst een bezoek aan Sint Maarten gebracht in 2022. Het CPT heeft toen de gevangenis, het vreemdelingendetentiecentrum en de politiecellen bezocht. Ten aanzien van het thema van de huidige inspectie zijn de hierna genoemde bevindingen en aanbevelingen uit het rapport van het CPT relevant.¹²

Ill treatment (omgang met gedetineerden)

“The majority of prisoners interviewed by the delegation during the visit made no allegations of ill-treatment by staff. However, a few allegations were received of excessive use of force by custodial officers when dealing with recalcitrant prisoners or instances of inter-prisoner violence.”

The CPT recommends that the Sint Maarten authorities take steps to ensure that a register of use of force and special means is put in place and diligently maintained at Point Blanche Prison, in light of the preceding remarks.

Isolation cells (isoleercellen)

“By contrast, material conditions were unacceptably poor in the segregation unit, which consisted of two solitary confinement cells and an isolation cell. Despite its name, the isolation cell was used for ordinary accommodation of prisoners. At the time of the visit, two inmates were being accommodated in the isolation cell, for six months and for more than a year respectively; two other inmates had been transferred from the cell a few days prior to the CPT visit.

¹² CPT, (2023). Report to the Government of the Netherlands on the periodic visit to the Kingdom of the Netherlands carried out by the European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CPT) from 10 to 25 May 2022.

The cells were dark, there was ingrained dirt on floors and walls and black mold in the in-cell sanitary annexes. There was no furniture in the cells, except for bunk-beds in the isolation cell and concrete sleeping platforms in the solitary confinement cells. Water from the roof was leaking onto one of the bunk-beds in the isolation cells and the prisoner concerned had put a black bin bag on the grille above the bed to stop his mattress from getting wet. Moreover, the cells were hot and there were no fans.”

The CPT recommends that the Sint Maarten authorities take urgent steps to ensure that the solitary confinement and isolation cells at Point Blanche Prison are taken out of service without delay and are not used for holding of prisoners until they have been thoroughly refurbished.

De Raad toetst de opvolging van de aanbevelingen van het CPT over isoleercellen in de P.I.. Voorts beziet de Raad ook of de isoleercel van de *Mental Health Foundation* (MHF) voldoet aan (internationale) normen.

1.2 Doelstelling

Het onderzoek brengt in kaart in hoeverre de aanbevelingen van de Raad en het CPT zijn opgevolgd op het gebied van omgang met gedetineerden, maatschappelijke re-integratie en isoleercellen. Daarbij wordt ook de isoleercel van de MHF meegenomen. Het doel hiermee is om een bijdrage te leveren aan verbeteringen binnen het detentiewezen.

Het onderzoek naar de opvolging van de aanbevelingen over omgang met gedetineerden en maatschappelijke re-integratie vindt jaren na het initiële onderzoek plaats, echter heeft de Raad de gevangenis in de tussenliggende jaren intensief gemonitord. De Raad meent dat het onderzoek in 2025 een goede bijdrage kan leveren, gezien de gevangenis thans een zeer actueel onderwerp is. Dit niet alleen vanwege de bouw van een nieuwe gevangenis, maar met name door de nodige aandacht voor ook de *soft components*. De Raad meent dat de resultaten van dit onderzoek bij kunnen dragen door een actueel inzicht te geven in de laatste stand van zaken over met name de onderwerpen gerelateerd aan de *soft components*.

1.3 Centrale vraag

De centrale onderzoeksvragen luiden als volgt:

- *In hoeverre is opvolging gegeven aan de aanbevelingen van de Raad en het CPT over de omgang met gedetineerden, maatschappelijke reïntegratie en de isoleercellen in de penitentiaire inrichting van Sint Maarten? Hoe staat het met de isoleercel van de MHF?*

Ter beantwoording van de centrale vragen zijn de volgende deelvragen opgesteld voor beide onderwerpen:

1. *In hoeverre zijn de aanbevelingen van de Raad en het CPT over de omgang met gedetineerden en maatschappelijke reïntegratie in de P.I. opgevolgd?*
2. *In hoeverre zijn de aanbevelingen van het CPT over de isoleercellen in de P.I. opgevolgd?*
3. *In hoeverre en op welke wijze wordt gestuurd op de opvolging van de aanbevelingen van de Raad en het CPT?*
4. *In hoeverre voldoet de isoleercel bij de MHF aan hetgeen is gesteld in (internationale) normen?*

1.4 Afbakening van het onderzoek

De Raad besteedt in dit onderzoek aandacht aan de ontwikkelingen vanaf de publicatie van het onderzoek in 2017 tot en met juni 2025.

1.5 Toetsingskader

Uitgangspunt van dit onderzoek zijn de aanbevelingen zoals die zijn opgenomen in het hiervoor genoemde rapport van de Raad uit 2017 en het rapport van het CPT uit 2022. De Raad beoordeelt de opvolging van de geformuleerde aanbevelingen. De aanbevelingen vormen dan ook het toetsingskader van dit onderzoek. Voorts vormen de (internationale) normen over isoleercellen het toetsingskader.

1.6 Onderzoeksaanpak en -methode

De inspectie is conform onderstaande fasen uitgevoerd:

1. oriëntatiefase: globale verdieping in het onderwerp en het schrijven van het plan van aanpak.
2. deskresearch: literatuuronderzoek en voorbereiding van de schriftelijke vragenlijst en (verdiepende) interviews.
3. dataverzameling: uitzetten en verwerken van de vragenlijsten aan de gevangenis, de *Judicial and Institutional Services* (J&IS) en het Openbaar Ministerie. Er zijn (verdiepende) interviews uitgevoerd met vertegenwoordigers van de gevangenis, het *Miss Lalie Center*, J&IS, de Commissie van Toezicht (CvT), de *Inmates association*, *United Nations Office for Project Services* (UNOPS), MHF en *Turning Point Foundation*.
4. analyse en rapportage: aan de hand van de hoofd- en deelvragen is de verzamelde informatie geanalyseerd en het concept inspectierapport opgesteld.
5. wederhoor en vaststelling: de geïnterviewden en de minister van Justitie is de gelegenheid gegeven te reageren op de concept interviewverslagen en de conceptrapportage, waarna eventuele opmerkingen werden verwerkt.
6. aanbieding rapport: Het rapport is aangeboden aan de minister. Zes weken na aanbieding van het rapport aan de minister heeft de Raad het rapport openbaar gemaakt door het op zijn website te plaatsen.

1.7 Leeswijzer

Na het inleidende hoofdstuk 1, beschrijft de Raad in hoofdstuk 2 de bevindingen en zijn oordeel over de opvolging van de aanbevelingen. Het derde hoofdstuk geeft de eindconclusie en de aanbevelingen uit dit onderzoek weer.

2. Bevindingen: omgang met gedetineerden, maatschappelijke reïntegratie en de monitoring isoleercellen

2.1 Inleiding

Sinds 2021 wordt de aanpak van de (ernstige) tekortkomingen in de gevangenis structureler opgepakt in het landspakket Sint Maarten. Door samenwerking tussen Europees Nederland, Sint Maarten en de *United Nations Office for Project Services* (UNOPS) zijn belangrijke stappen gezet richting de bouw van een nieuwe gevangenis. Tegelijk benadrukt de Raad dat de thema's omgang met gedetineerden en maatschappelijke reïntegratie ook in de overgangperiode cruciaal blijven om de rechten van gedetineerden te waarborgen.

Het project voor de bouw van een nieuwe gevangenis bevindt zich nu in de tweede fase. In deze fase is een projectteam van het *United Nations on Drugs and Crime* (UNODC) ingezet om te beginnen met het realiseren van 7 van de *Rule of law (soft) components*¹³ (waaronder rehabilitatie¹⁴ en reïntegratie¹⁵) die door UNOPS voor de gevangenis zijn geïdentificeerd (zie verder 2.2.6.¹⁶

Op 14 mei 2025 vond in de gevangenis een spontane opstand en brand plaats, waarbij ernstig gevaar ontstond voor personeel, gedetineerden en bezoekers. Naar aanleiding van deze levensbedreigende situatie deed de Raad per brief d.d. 6 juni 2025 formeel mededeling aan de Staten van Sint Maarten en de Rijksministerraad.¹⁷ De Raad concludeert dat de gebeurtenissen het gevolg zijn van jarenlange structurele nalatigheid en het stelselmatig niet opvolgen van eerdere aanbevelingen van de Raad. De Raad heeft tot aan het schrijven van dit rapport geen formele reactie ontvangen en blijft in de tussentijd de urgentie van de huidige voortdurende situatie benadrukken.

2.2 Aanbevelingen Raad

2.2.1 Procedure screening gedetineerden

*Aanbeveling 1 (A1): Draag zorg dat de P.I. een procedure opstelt zodat de gedetineerden consequent bij binnenkomst gescreend worden op zorgbehoeften, veiligheidsrisico's, beheersrisico's en de geschiktheid voor meerpersoonsverblijf. Richt daarbij met name de aandacht op overeenkomstige plaatsing in de gevangenis en monitoring van de behoeften en risico's gedurende het verblijf.*¹⁸

Stand van zaken 2017

Bij binnenkomst in de gevangenis werden gedetineerden vooral op veiligheidsrisico's gescreend, op basis van onvolledige informatie. Er bestond geen vaste procedure voor een gedragsmatige- of medische screening. Op zorgbehoeften, beheersrisico's en geschiktheid voor meerpersoonsverblijf werden gedetineerden niet structureel beoordeeld. Volgens de Raad leidde dit tot onverantwoorde risico's voor de veiligheid, beheersbaarheid en welzijn.

¹³ Prison operations and maintenance: a) Rehabilitation and Reintegration Programme; b) Adequate Staff Numbers; c) Capacity Building for Prison Staff; d) Policies and Procedures; e) Review of Financial Rules and Regulations affecting Prison Mgmt; f) Establishment of Basic Forensic Care Unit; g) Prison industries.

¹⁴ De Raad verstaat onder de term rehabilitatie: programma's binnen de gevangenis om vaardigheden aan te leren, te helpen bij reïntegratie in de maatschappij en de maatschappelijke veiligheid te verbeteren.

¹⁵ De Raad verstaat onder de term reïntegratie: de ondersteuning die aan gedetineerden wordt geboden bij hun terugkeer in de samenleving na hun gevangenisstraf, waarbij de nadruk ligt op het terugdringen van recidive.

¹⁶ [Minister Tackling Signs Landmark Agreement with UNODC to Launch Long-Term Rehabilitation Program for Inmates.](#)

¹⁷ [Raad voor de rechtshandhaving luidt de noodklok bij de Staten en de Rijksministerraad over de Point Blanche gevangenis en huis van bewaring. | Raad voor de Rechtshandhaving](#)

¹⁸ De aanbeveling is door de Raad in zijn database ingedeeld in de categorie beleid.

Bevindingen 2025

Screeningsprocedure

De P.I. beschikt volgens de waarnemend directeur over een schriftelijke detentie- en rehabilitatieprocedure (D&R), die meerdere fasen omvat vanaf intake tot vrijlating. In de praktijk wordt alleen de intakefase uitgevoerd, omdat er te weinig personeel en middelen zijn. Deze intake vindt binnen 24 uur plaats. De Raad heeft een kopie van het intakeformulier ontvangen. Het rehabilitatiedeel van de procedure wordt niet uitgevoerd. Ook het OM geeft aan dat er een vaste procedure is voor het bepalen van zorgbehoeften en risico's, maar het OM en de reclassering (J&IS) hebben geen rol of zicht op de uitvoering van de D&R procedure- door de P.I..

De Raad heeft het voorgaande niet zelf kunnen verifiëren omdat de opgevraagde schriftelijke D&R procedure niet binnen de periode van het onderzoek is ontvangen.

Zorgbehoeften

De P.I. stelt dat de medische intake binnen 24 uur wordt uitgevoerd door het medisch personeel en een arts. Gedetineerden geven echter aan dat dit niet altijd consequent gebeurt. Ook een goede mentale gezondheidsbeoordeling ontbreekt, waardoor gedetineerden met gedragsstoornissen onvoldoende worden gescreend. De MHF voert bij binnenkomst geen screening uit, mede omdat zij nog niet betaald zijn voor eerder geleverde forensische zorg. Hierdoor moet de gevangenis bepaalde kosten zelf voldoen om te kunnen voldoen aan een rechterlijke uitspraak inzake een gedetineerde. De MHF geeft aan dat de samenwerking met justitie verbeterd moet worden.

Veiligheidsrisico's, beheersrisico's en meerpersoonsverblijf

Bij aankomst wordt algemene informatie over de gedetineerde verzameld via het intakeformulier. Op basis hiervan bepaalt de detentieafdeling de veiligste plaatsing, maar dit blijkt in de praktijk lastig door beperkte kennis van onderlinge conflicten en de toename van zedendelinquenten die apart moeten worden gehuisvest. Gedetineerden geven aan dat onvoldoende rekening wordt gehouden met de risico's bij het samenplaatsen van jongvolwassenen, waardoor zij gevoelig zijn voor groepsdruk en gangvorming.

Overeenkomstige plaatsing in de gevangenis

Het OM (de bij de zaak betrokken officier van Justitie) beoordeelt bij overbrenging naar de gevangenis of iemand veilig in de P.I. kan worden geplaatst. Ook de rechter-commissaris kan een rol hierin spelen. Er wordt gekeken naar onder meer eventuele bendeconnecties en de aard van het strafbare feit. Als de veiligheid van een gedetineerde niet kan worden gegarandeerd, kan hij op basis van de Onderlinge Regelingen Detentie in een ander land binnen het Koninkrijk worden ondergebracht. Dit wordt door de Hoofdofficier van Justitie beoordeelt.

Monitoring van de behoeften en risico's gedurende het verblijf

Hoewel er een procedure bestaat voor alle detentiefasen, wordt in de praktijk alleen de intake uitgevoerd. Door gebrek aan capaciteit monitort de P.I. de behoeften en risico's van gedetineerden tijdens hun detentie niet.

Beoordeling aanbeveling 2025

De aanbeveling is **niet opgevolgd**. De P.I. zou een screeningsprocedure hebben opgesteld wat in beginsel positief is, hiermee zou bij de intake beter kunnen worden gelet op de mogelijke veiligheids- en beheersrisico's bij het plaatsen van gedetineerden. Echter heeft de Raad deze procedure zoals aangegeven niet kunnen verifiëren en dus niet in haar beoordeling kunnen

meenemen. Wel constateert de Raad dat er aandacht is voor het voor zover mogelijk veilig plaatsen van gedetineerden binnen de gevangenis .

Verder wordt er onvoldoende rekening gehouden met de zorgbehoeften van gedetineerden. De medische screening bij binnenkomst is beperkt door het ontbreken van adequate zorg voor gedetineerden met gedragsstoornissen. Dit houdt onder meer verband met uitblijvende betalingen aan de MHF, waardoor noodzakelijke zorg niet structureel kan worden geleverd. De Raad is van oordeel dat de minister van Justitie (MvJ) zo snel mogelijk moet zorgen voor een oplossing voor de betalingen aan de MHF zodat gedetineerden de noodzakelijke zorg kunnen blijven ontvangen.

Daarnaast worden de behoeften en risico's van gedetineerden na de intake niet gemonitord. De Raad is van oordeel dat dit leidt tot aanhoudende veiligheids-, beheersbaarheids- en welzijnsrisico's binnen de gevangenis. De Raad benadrukt dat investering in personeel en capaciteit noodzakelijk is en dat het uitblijven van sturing door de minister deze risico's verder vergroot. De aanbeveling wordt daarom als deels opgevolgd beschouwd.

2.2.2 Kernwaarden en uitgangspunten

Aanbeveling 2 (A2): Draag zorg dat de kernwaarden en uitgangspunten met betrekking tot de omgang met gedetineerden worden vastgelegd en consequent worden uitgevoerd.¹⁹

Stand van zaken 2017

De bejegening van gedetineerden voldeed niet aan de vereisten. Penitentiair medewerkers begrepen onvoldoende wat hun functie en voorbeeldrol inhielden, wat problematisch was gezien de jonge gevangenispopulatie. Leidinggevenden hielden bovendien onvoldoende toezicht op een professionele verhouding tussen personeel en gedetineerden. Kernwaarden en uitgangspunten voor professioneel contact met gedetineerden waren destijds niet vastgelegd.

Bevindingen 2025

De P.I. heeft dienstmaatregelen waarin kernwaarden voor de omgang met gedetineerden zijn vastgelegd. Het personeel wordt volgens de P.I. hierop beoordeeld via de HR-cyclus. Ook staan deze kernwaarden en principes in de gedragscode van Justitie²⁰. Verder heeft het personeel training gekregen via de Dienst Justitiële Inrichting (DJI). Toch ervaren geïnterviewde gedetineerden de bejegening als slecht, dit vanwege de volgens hen onprofessioneel en escalierend gedrag van bewakers. Zij vinden dat de bewakers meer training nodig hebben, met name in de-escalatie.

De Raad heeft een kopie van de dienstmaatregelen²¹ ontvangen. Deze dateert uit de jaren zestig toen Sint Maarten nog deel uitmaakte van de Nederlandse Antillen.

Beoordeling aanbeveling 2025

De aanbeveling is **opgevolgd**. De P.I. heeft kernwaarden en uitgangspunten voor de omgang met gedetineerden en voert deze (consequent) uit. De dienstmaatregelen zijn echter sterk verouderd en de Raad vindt dat deze moeten worden geactualiseerd.

Het personeel heeft trainingen gevolgd om de professionaliteit te versterken. De Raad benadrukt dat deze trainingen structureel moeten worden voortgezet, met aandacht voor onder meer de-escalatie. Ook moet het onderwerp het hele jaar door terugkomen in bijvoorbeeld stafoverleggen.

¹⁹ De aanbeveling is door de Raad in zijn database ingedeeld in de categorie beleid.

²⁰ Ministry of Justice. (2014). Justice code of conduct 2014.

²¹ Personeels-instructies gevangeniswezen Nederlandse Antillen. (o.a. artikel 68)

2.2.3 Middelen en personeel

Aanbeveling 3 (A3): Stimuleer dat de P.I. de gedetineerden motiveert zich voor te bereiden op een aanvaardbaar maatschappelijk bestaan, mede door zorg te dragen voor daarvoor benodigde middelen en personeel.²²

Stand van zaken 2017

Het motiveren van gedetineerden tijdens detentie in de P.I. en het spreken over perspectief na de gevangenis gebeurde onvoldoende. Dit terwijl de directeur wettelijk verplicht is gedetineerden te helpen bij het oplossen van maatschappelijke problemen die samenhangen met hun detentie of strafbaar feit.

Bevindingen 2025

Maatschappelijk bestaan gedetineerden

Er is nog steeds een groot tekort aan personeel en middelen binnen de gevangenis, wat een negatieve invloed heeft op het dagelijks functioneren én op het motiveren van gedetineerden richting een maatschappelijk bestaan. Maatschappelijk werkers bieden wel ondersteuning bij reïntegratie, maar er wordt geen formeel reïntegratieplan opgesteld of uitgevoerd volgens de D&R-procedure. Zij proberen gedetineerden vlak voor vrijlating te helpen, bijvoorbeeld met verzekeringen en huisvesting, maar dit gebeurt ad-hoc en zonder structurele basis.

Gedetineerden worden nauwelijks voorbereid op hun vrijlating, aldus de geïnterviewde gedetineerden. Buiten een bezoek van een reclasseringsmedewerker krijgen zij geen ondersteuning, en vragen over hun vrijlating worden door maatschappelijk werkers vaak doorgestuurd naar hun advocaat, wat zij als weinig helpend ervaren. Tevens moeten gedetineerden hun beperkte tijd met maatschappelijk werk delen met telefoontijd, waardoor er minder aandacht is voor reïntegratieactiviteiten. Daarnaast moeten zij twee maanden voor vrijlating een drugstest ondergaan en weten zij niet altijd wanneer zij precies vrijkomen, omdat er volgens hen geen duidelijke procedure voor bestaat.

Middelen en personeel

De P.I. kampt met een verouderd ICTsysteem, waardoor gedetineerden geen toegang hebben tot internet en digitale voorzieningen. Hoewel gestart is met het vernieuwen van het systeem, moest een deel van het budget worden herbestemd. De server wordt beheerd door de Stichting Beheer ICT Rechtshandhaving, die volgens de P.I. goed functioneert en worden doorgaans tijdig updates uitgevoerd.

De P.I. moet nieuwe functies een jaar vooraf begroten. Voor 2026 vroeg zij 30 fte bewakers aan, maar kreeg slechts toestemming van de minister om 15 fte te werven.²³ Tijdens overleg met het ministerie werd daarnaast aangegeven dat er in 2025 en 2026 verder bezuinigd moet worden. Ook staan sommige medewerkers nog op de begroting van de P.I., terwijl zij feitelijk elders werken; overleg hierover met het ministerie heeft nog geen oplossing opgeleverd.

De CvT benadrukt dat, ondanks bestaande knelpunten, direct gestart moet worden met de werving en training van nieuwe bewakers. Er is bovendien volgens hen onduidelijkheid tussen het ministerie en de gevangenis over wie verantwoordelijk is voor het opstarten hiervan; wat snel opgelost moet worden om de nieuwe gevangenis effectief te kunnen laten functioneren.

²² De aanbeveling is door de Raad in zijn database ingedeeld in de categorie voorzieningen.

²³ Ten tijde van het schrijven van dit rapport is op 26 november 2025 door het ministerie een vacature geplaatst voor de gevangenis voor: Beveiligingsmedewerker met spoed gezocht'. Ten tijde van het onderzoek was de minister nog bezig om tijdelijke capaciteit uit Suriname te regelen. Na schrijven van het rapport is in februari 2026 een overeenkomst hiervoor afgesloten met Suriname voor de duur van 1 jaar.

Het huidige functieboek van de P.I. sluit niet aan op de bestaande en toekomstige behoeften: cruciale functies zoals een psychiater en psycholoog ontbreken. Hoewel aanpassingen zijn voorgesteld en door UNOPS worden ondersteund, zijn deze nog niet doorgevoerd. UNODC ondersteunt de implementatie van het functieboek en de training van personeel, terwijl de plaatsing van bestaand personeel doorgaat. Volgens UNOPS moet het personeelsbestand binnen 12–18 maanden worden uitgebreid om de operationele capaciteit te kunnen verdubbelen, waarbij ook relevante partners zoals de MHF worden betrokken.

Beoordeling aanbeveling 2025

De aanbeveling is **niet** opgevolgd. Door een aanhoudend tekort aan personeel en middelen lukt het de P.I. nog steeds niet om gedetineerden te motiveren of voor te bereiden op een maatschappelijk bestaan. Ook andere aanbevelingen kunnen door een gebrek aan personeel en middelen niet worden opgevolgd (zie A6 en A7). Dit baart de Raad zorgen, omdat gedetineerden hierdoor onvoldoende worden voorbereid op de reïntegratie. Er lijkt nu echter eindelijk enige beweging te komen in de werving van gevangenispersoneel. De Raad verwacht dat de minister hierop blijft sturen en prioriteit geeft aan het actualiseren van het functieboek en het implementatieplan.

2.2.4 Rapportage en documentatieproces

*Aanbeveling 4 (A4): Leg beleid vast met betrekking tot het rapportage- en documentatieproces. Beschrijf ieders rol daarbij en draag zorg voor uitvoering en monitoring.*²⁴

Stand van zaken 2017

Bijzonderheden over gedetineerden werden niet zorgvuldig vastgelegd, geregistreerd of multidisciplinair gedeeld. Zonder deze werkwijze kon de P.I. volgens de Raad niet op een goede manier voldoen aan haar wettelijke verplichtingen rondom correcte bejegening en maatschappelijke reïntegratie.

Bevindingen 2025

Er bestaat volgens de P.I. een schriftelijke procedure voor rapportage en documentatie, en ook het OM bevestigt dat er beleid is voor het vastleggen van incidenten. Bewakers maken rapporten van misstanden, waarna het Hoofd Detentie en de Coördinator Huisdienst op basis van een vaste lijst met overtredingen en bijbehorende straffen bepalen welke sanctie wordt opgelegd. De Raad heeft het voorgaande niet zelf kunnen verifiëren omdat de opgevraagde schriftelijke bescheiden niet binnen de periode van het onderzoek zijn ontvangen.

J&IS geeft aan dat hoewel de dossiers volledige basisinformatie bevatten, er onvoldoende wordt gerapporteerd over de begeleiding door de maatschappelijke werkers. Hierdoor ontbreekt inzicht in gesprekken, hulpvragen, gevolgde trainingen of opleidingen en gedrag gedurende de detentie. Soms wordt een gedetineerde intern als “goed” beoordeeld, terwijl J&IS bij vrijlating een ander beeld heeft. Volgens J&IS is betere en structurele monitoring door de gevangenis tijdens de gehele detentieperiode noodzakelijk.

Beoordeling aanbeveling 2025

De aanbeveling is **niet opgevolgd**. Het management van de P.I. zou beleid hebben vastgelegd voor het rapportage- en documentatieproces, waardoor de inrichting beter aan haar wettelijke verplichtingen kan voldoen. Echter heeft de Raad deze procedure zoals aangegeven niet kunnen verifiëren en dus niet in haar beoordeling kunnen meenemen. Verder benadrukt de Raad dat de

²⁴ De aanbeveling is door de Raad in zijn database ingedeeld in de categorie beleid.

samenwerking met J&IS moet worden versterkt, zodat meer inzicht ontstaat in de ontwikkeling van gedetineerden gedurende hun detentie.

2.2.5 Systemen en procedures

Aanbeveling 5 (A5): Draag zorg dat de P.I. over werkende systemen en procedures beschikt om voor gedetineerden de aansluiting op maatschappelijke vervolgvorzieningen te bewerkstelligen. Richt daarbij de aandacht met name op informatievergaring, het opstellen en uitvoeren van een detentie- reïntegratieplan en samenwerking.²⁵

Stand van zaken 2017

De P.I. had geen werkende systemen of procedures om gedetineerden goed aan te laten sluiten op maatschappelijke voorzieningen na detentie. Nazorg kwam volledig neer op het eigen initiatief van gedetineerden: zij moesten zelf contact opnemen met de maatschappelijk werker of reclassering. De Raad vond dit onwenselijk, omdat nazorg standaard door de inrichting aangeboden moet worden. Ook benadrukte de Raad dat goede nazorg vraagt om voldoende informatie over de gedetineerde, het opstellen en uitvoeren van een detentie- en reïntegratieplan en structurele samenwerking met andere instanties.

Bevindingen 2025

Werkende systemen en procedures

De werkprocedures van de P.I. zijn verouderd, en het traject om deze door de Stichting Overheids Accountant Bureau te laten herschrijven is stilgelegd door personeelsproblemen binnen de P.I.. Verder was er ook in het verleden een schriftelijke procedure beschikbaar over de rol van P.I. en J&IS bij de fase voorafgaand aan voorwaardelijke invrijheidstelling. De Raad heeft het voorgaande niet zelf kunnen verifiëren omdat de opgevraagde schriftelijke bescheiden niet binnen de periode van het onderzoek zijn ontvangen.

Daarnaast zijn de procedures voor het Multidisciplinair Overleg (MDO) niet vastgelegd, waardoor gedetineerden geen duidelijk inzicht hebben in wat er binnen dit overleg gebeurt.

Informatievergaring

De informatie uit de MDO overleggen wordt door J&IS gebruikt voor het opstellen van VI rapporten, waarin advies en eventuele zorgen worden opgenomen. Voor elk toezichtadvies stelt J&IS een plan van aanpak op per leefgebied, zoals middelengebruik, huisvesting en sociale omgeving. Bij risico op recidive wordt dit in het plan meegenomen. Het rapport wordt gedeeld met OM en het Gerecht, maar niet met de gevangenis vanwege privacy, al wordt onderzocht of dit mogelijk is. De P.I. geeft aan dat er weinig informatie beschikbaar is over het leven van gedetineerden vóór detentie, waardoor het winnen van vertrouwen essentieel is om hun behoeften goed in kaart te brengen.

Opstellen en uitvoeren detentie- en reïntegratieplan

De gevangenis stelt geen detentie- en reïntegratieplannen op doordat er te weinig personeel is. Volgens de P.I. zijn daarvoor onder meer mentoren en coaches nodig. Gedetineerden geven aan dat zo'n plan ook beloningen zou moeten bevatten, zoals in het beloningsprogramma in de gevangenis op Bonaire. Momenteel worden in Sint Maarten alle gedetineerden gelijk behandeld, ongeacht hun gedrag.

Samenwerking

J&IS wordt soms door het OM ad-hoc gevraagd om reïntegratieplannen op te stellen, voornamelijk voor speciale categorieën gedetineerden. Deze worden volgens het OM als

²⁵ De aanbeveling is door de Raad in zijn database ingedeeld in de categorie werkprocessen.

onderdeel van het VI-dossier van de gedetineerden voorgelegd aan de Centraal College voor de Reclassering en de MvJ. De reïntegratieplannen behoren eigenlijk door de gevangenis te worden opgesteld, maar door personeelstekorten in de P.I. neemt J&IS dit toch op zich wanneer daarom wordt verzocht.

Beoordeling aanbeveling 2025

De aanbeveling is **niet** opgevolgd. De P.I. heeft geen werkende systemen en procedures om gedetineerden goed aan te laten sluiten op maatschappelijke voorzieningen. Hier is onvoldoende op gestuurd door het ministerie. Verder wordt er onvoldoende informatie over gedetineerden verzameld om passende hulp te bieden, en er is geen geschikt personeel om detentie- en reïntegratieplannen op te stellen of uit te voeren. Daardoor blijft de nazorg onder de maat. De Raad waardeert wel dat J&IS in specifieke gevallen toch reïntegratieplannen opstelt, hoewel dit niet hun taak is.

2.2.6 Reïntegratie activiteiten en trajecten

Aanbeveling 6 (A6): Draag zorg dat actief aan de daarvoor in aanmerking komende gedetineerden op reïntegratie gerichte activiteiten en trajecten aangeboden kan worden.²⁶

Stand van zaken 2017

Gedetineerden van 24 jaar en ouder kregen slechts beperkt reïntegratieactiviteiten aangeboden; andere trajecten ontbraken volledig. Daarnaast was er geen structurele samenwerking met relevante partners. De Raad waardeerde daarom de initiatieven vanuit J&IS om samen te werken met de gevangenis.

Bevindingen 2025

Activiteiten

De P.I. biedt slechts het absolute minimum aan activiteiten aan, vanwege een ernstig tekort aan personeel en middelen. Volgens gedetineerden leidt dit gebrek aan reïntegratiegerichte activiteiten ertoe dat sommigen hun motivatie en hoop verliezen. Naast het dagelijks luchten worden momenteel slechts enkele basisactiviteiten aangeboden.

Onderwijs

De *General Educational Development* (GED)-lessen worden aan zowel vrouwen als mannen aangeboden. De twee vrouwelijke gedetineerden hebben het programma al afgerond en er wordt gezocht naar alternatief onderwijs. Voor de mannelijke gedetineerden worden de lessen volgens de P.I. twee keer per week gegeven, maar de gedetineerden geven aan dat dit drie keer per week gebeurt in kleine groepen. Voorzichtigheid is namelijk geboden bij het samenplaatsen van gedetineerden omdat ze problemen met elkaar kunnen hebben. Deelname aan de lessen blijft echter laag: sommige gedetineerden zien de GED als een stap terug, hebben het programma al afgerond, schamen zich voor hun niveau of denken dat deelname weinig nut heeft zonder baankansen of beloningen. De P.I. merkt verder op dat er een (positieve) verandering in het dagelijkse gedrag te zien is bij degenen die wel deelnemen.

Daarnaast werkt slechts de helft van de beschikbare computers, waardoor de docent moet improviseren. Ondanks deze knelpunten zijn gedetineerden tevreden over de docenten en de wijze van lesgeven.

²⁶ De aanbeveling is door de Raad in zijn database ingedeeld in de categorie voorzieningen.

Kerkdiensten

De wekelijkse kerkdiensten liggen stil sinds de brand en ziekte van coördinerend personeel, maar de P.I. verwacht ze binnenkort te hervatten. Gedetineerden kunnen wel individueel een pastoor spreken. Volgens gedetineerden hoeft het personeelstekort geen belemmering te zijn, omdat diensten ook door gedetineerden zelf kunnen worden geleid, zoals eerder gebeurde. Zij weten echter niet wanneer de diensten worden hervat.

Muziekles

Er zijn geen formele muzieklessen. De muziekkamer wordt vooral gebruikt door de gevangenisband, en een gedetineerde geeft gitaarles aan anderen die interesse hebben. De band treedt op tijdens kerkdiensten en soms voor senioren in de gemeenschap. Af en toe geeft een personeelslid keyboardles.

Naailessen

Het naaiatelier is goed uitgerust en er zijn leraren beschikbaar, maar gedetineerden geven aan dat de ruimte niet altijd open is zonder duidelijke reden. Volgens de P.I. worden er dagelijks lessen gegeven aan een vaste groep, al lagen deze tijdelijk stil door vertrek van een aantal van de gedetineerden binnen deze groep. Met nieuwe uniformen als patronen verwacht de P.I. binnenkort meer gedetineerden basislessen te kunnen aanbieden.

Reclassering

De samenwerking tussen de gevangenis en J&IS verloopt goed. De reclassering biedt verschillende trainingen aan, waaronder agressieregulatie, cognitieve vaardigheden en de *Quick Skills & Recreational Workshop* met verschillende 'lichte' thema's zoals "*Mask on, Mask off*" gericht op zelfreflectie en emotioneel inzicht. Deze trekt veel deelnemers en bereikt een brede groep gedetineerden. Door personeelstekorten in de gevangenis kunnen de workshops slechts beperkt plaatsvinden, bijvoorbeeld alleen op maandag vanwege gebrek aan beschikbare lokalen. De combinatie van thema-bespreking en handenarbeid wordt positief ontvangen. Er zijn drie groepen van 8–9 deelnemers en gedetineerden kunnen een certificaat en klein presentje verdienen. In november 2025 ronden 27 gedetineerden het programma af.²⁷ Deelname aan de workshops is vrijwillig, maar de gedetineerden vinden dat deze activiteiten eigenlijk verplicht zouden moeten zijn ter ondersteuning van de reïntegratie. Gedetineerden van beide geslachten mogen meedoen, en zowel J&IS als de gedetineerden zijn positief over het aanbod.

Volgens J&IS geven de *quick skills* en recreatieve activiteiten gedetineerden direct toepasbare vaardigheden, zoals plannen voor de toekomst, identiteit, emotieregulatie, communicatie en respectvol samenwerken. Deze programma's verminderen spanning binnen de inrichting, vergroten het zelfvertrouwen en geven een gevoel van doel en richting. Het belangrijkste is dat deze workshops bijdragen aan een succesvolle re-integratie door het versterken van vaardigheden die nodig zijn om na vrijlating weer te functioneren in de samenleving.

Na het brandincident organiseerden J&IS en de gezinsvoogdij een vaderdagactiviteit waar gedetineerden positief op reageerden. J&IS stelde ook voor om maandelijks een recreatieactiviteit te houden, maar dit staat voorlopig stil door capaciteitsgebrek binnen de gevangenis. Een activiteit met de kinderen van de gedetineerden kon eveneens niet doorgaan. J&IS vindt dergelijke initiatieven belangrijk omdat ze bijdragen aan rehabilitatie, de band met gedetineerden versterken en waardevolle informatie opleveren voor VI-rapportages, maar ze brengen wel extra werkdruk met zich mee voor het al beperkte personeel.

Uitvoeren werkzaamheden

²⁷ [Three classes Complete Quick Skills + Recreational Workshop Program at Point Blanche Prison.](#)

De gevangenis zit vol, waardoor meer personen worden doorverwezen naar de reclassering (J&IS). Door de toename van toezichten is de werkdruk sterk gestegen. Elke medewerker heeft nu ongeveer 40 cliënten, terwijl dit er maximaal 20-25 zouden moeten zijn op basis van het recidive risico. Op basis van de werklast zou J&IS 14 fte nodig hebben, maar zij beschikken slechts over 5,5 fte en één vrijwilliger. Omdat het subsidiebedrag gelijk is gebleven, moet J&IS per 1 januari 2026 een wachtlijst invoeren. Door de extra werkzaamheden kunnen zij hun kerntaken niet volledig uitvoeren, wat het risico op recidive verhoogt. Als noodmaatregel overweegt J&IS geen extra werkzaamheden buiten deze kaders uit te voeren. Dit meestal in samenwerking met andere organisaties.

Overige initiatieven

Binnen de gevangenis worden verschillende initiatieven genomen om reïntegratie te bevorderen. Zo werkt de P.I. aan het programma *Tur kos ta posibel*, waarvoor samen met het *Sint Maarten Development Fund* financiering wordt aangevraagd. Dit programma maakt gebruik van vrijwilligers en richt zich onder meer op handenarbeid met gedetineerden. Daarnaast wordt de bibliotheek door de CvT gezien als een laagdrempelig initiatief dat snel en goedkoop kan worden verbeterd. Ondanks de lage leesinteresse zou er mogelijkheden zijn om dit te stimuleren, en zouden donaties geen probleem hoeven te zijn. Gedetineerden kunnen echter maar een beperkt aantal boeken in hun cel houden.

Gedetineerden zelf noemen aanvullende ideeën zoals online cursussen, hulp bij het openen van bankrekeningen en het spreken van jongeren op scholen of bij het MLC als preventieve maatregel.

Multidisciplinaire Overleg (MDO)

Het MDO is bedoeld om gedetineerden te ondersteunen bij hun reïntegratie via gestructureerde toegang tot sociale diensten. Tijdens het overleg wordt informatie verzameld, plannen gemaakt en contacten onderhouden met externe organisaties. Het MDO wordt volgens de P.I. wekelijks gehouden met o.a. de coördinator, maatschappelijk werkers, administratie, hoofd huisvesting, hoofd beveiliging en J&IS. Per overleg worden ongeveer tien gedetineerden besproken. J&IS geeft echter aan dat het overleg twee maanden vóór het brandincident is gestopt en dat de reden hiervoor onbekend is, terwijl zij het overleg waardevol vinden.

Door de eerdergenoemde situatie met MHF is er geen plan van aanpak voor gedetineerden met mentale problemen en neemt niemand van MHF deel aan het overleg (zie 2.2.1). Tijdens MDO worden zowel nieuwe als bestaande gedetineerden besproken, inclusief hun verzorging en risiconiveau. J&IS vult informatie aan wanneer zij de gedetineerde kennen. Het MDO verbetert volgens J&IS de informatiepositie van alle betrokken partijen.

Nieuwe gevangenis

Het nieuwe gevangenisproject richt zich niet alleen op het bouwen van een modern gebouw (harde component), maar ook op het ontwikkelen van noodzakelijke “zachte componenten” zoals reclassering, rehabilitatie en reïntegratie. Deze diensten worden ontworpen in lijn met de toekomstige celcapaciteit. De zachte componenten zijn al ontwikkeld en zullen worden uitgewerkt in concrete deliverables. Dit ontwerp is gezamenlijk opgesteld door UNOPS, het ministerie van Justitie, de P.I., en J&IS, met ondersteuning van deskundigen op het gebied van rechtsstaat en forensische psychologie. Daarnaast is een kwaliteitsteam opgericht. Het gezamenlijke ontwerptraject startte in augustus 2024. J&IS heeft overleg gehad met UNOPS over haar rol, maar er is onduidelijkheid over wat precies aan de minister is voorgelegd en hoe hun werkzaamheden passen binnen de zachte componenten. Zij missen verdere communicatie en zicht op hun toekomstige bijdrage. J&IS vult in wederhoor aan dat er ondertussen, in samenwerking met UNODC en de NRPB, een projectvoorstel is opgesteld en ingediend voor financiering. Hiermee wordt beoogd J&IS nadrukkelijker zichtbaar en actief te maken binnen de

gevangenis. Het voorstel richt zich op de uitvoering van de volgende componenten: universele gedragstraining, *restorative justice* en een zes maanden durende voorbereiding op re-integratie voorafgaand aan de VI-datum, gericht op alle leefgebieden, inclusief het versterken van de betrokkenheid van familie en de inzet van een mentorprogramma.

UNOPS benadrukt dat de zachte componenten (zoals reïntegratie, rehabilitatie en beleidsmatige verbeteringen) niet moeten worden uitgesteld tot het nieuwe gebouw klaar is. Het motto “*do now, start now, plan now*” betekent dat de diensten flexibel moeten worden ingevoerd, afgestemd op zowel de huidige gevangenis als de toekomstige infrastructuur. Elke component omvat: een beoordeling van de huidige situatie, realistische aanbevelingen afgestemd op de Sint Maartense context en een implementatieplan voor 24–36 maanden, inclusief budget en tijdspad. UNODC is gecontracteerd om deze zachte componenten te implementeren, maar de uiteindelijke verantwoordelijkheid ligt bij het management van de gevangenis en het ministerie van Justitie. Er moeten nog beslissingen worden genomen over welke onderdelen meteen kunnen starten, mede vanwege budgetbeperkingen.

Activiteiten in het kader van de zachte componenten zijn nog niet gestart. Volgens de CvT kunnen in de tussentijd wel eenvoudige activiteiten worden uitgevoerd. De gevangenis stelt dat gedetineerden worden geïnformeerd over plannen en ontwikkelingen rondom de nieuwe gevangenis. Gedetineerden ervaren dat de nieuwe gevangenis als dé oplossing wordt gepresenteerd terwijl urgente verbeteringen in de huidige situatie uitblijven. Voor sommige gedetineerden, vooral wie bijna vrijkomt, werkt dit demotiverend.

Beoordeling aanbeveling 2025

De aanbeveling is **deels** opgevolgd. Hoewel er re-integratieactiviteiten worden aangeboden, is het aanbod beperkt en niet structureel door een aanhoudend tekort aan personeel en middelen bij de P.I. Het MDO is een waardevolle ontwikkeling, maar het gebrek aan structurele uitvoering ondermijnt het effect. De Raad is positief over de wervingsplannen voor de nieuwe gevangenis en de focus op de benodigde ‘zachte componenten’ zoals rehabilitatie en re-integratie. Verder waardeert de Raad de inzet van J&IS, die ondanks beperkte capaciteit toch resultaten behaalt — dit legt echter een hoge werkdruk op het personeel. De Raad dringt daarom erop aan dat de minister zorgt voor voldoende personeel en middelen bij de P.I.. Dit zodat zij een cruciale rol kunnen (blijven) spelen bij de rehabilitatie en reïntegratie van de gedetineerden. Ook vraagt de Raad de minister om te overwegen de subsidie aan J&IS te verhogen zodat ook zij beter in staat zijn aan de groeiende vraag te voldoen.

Bovendien geven gedetineerden aan slecht geïnformeerd te zijn over activiteiten en plannen, terwijl de P.I. stelt dat zij dit wel communiceren. Door deze verschillen in perceptie benadrukt de Raad dat betere communicatie noodzakelijk is.

2.2.7 Arbeidswerkzaamheden

Aanbeveling 7 (A7): Draag zorg voor voldoende arbeidswerkzaamheden en stel daartoe een procedure op ten aanzien van de selectie van gedetineerden voor arbeidswerkzaamheden en implementeer deze.²⁸

Stand van zaken 2017

Omdat meer gedetineerden werk wilden dan er werkplekken beschikbaar waren, vond de Raad dat er een objectieve selectieprocedure moest worden opgesteld. Hierdoor zou iedere gedetineerde op basis van duidelijke en vastgestelde criteria beoordeeld kunnen worden. Dit was

²⁸ De aanbeveling is door de Raad in zijn database ingedeeld in de categorie voorzieningen.

belangrijk omdat deelname aan werk en andere reïntegratieactiviteiten meeweegt bij het bepalen of iemand in aanmerking komt voor V.I..

Bevindingen 2025

Er bestaat geen formele selectieprocedure voor arbeidswerkzaamheden in de gevangenis. Daardoor worden banen per individu toegewezen, vooral op basis van veiligheidsrisico's, het gepleegde misdrijf en gedrag. Daarnaast moeten gedetineerden een gedragsovereenkomst ondertekenen wanneer ze aan het werk mogen.

Er zijn te weinig werkplekken, wat volgens de P.I., gedetineerden en het OM vooral komt door een tekort aan personeel om de werkzaamheden te begeleiden. Gedetineerden die wél werken ontvangen loon, waarvan 50% direct besteedbaar is en 50% wordt gespaard voor na vrijlating.

Gedetineerden ervaren het toewijzen van banen als niet transparant, omdat er geen duidelijke criteria zijn. Beschikbare banen zijn onder meer in de keuken, wasserij, gym, het naaiatelier en het onderhoud. Zij zouden ook graag nieuwe of externe werkmogelijkheden willen hebben, vooral voor gedetineerden die bijna vrijkomen.

J&IS merkt op dat de werkzaamheden van de gedetineerden soms botst met deelname aan reïntegratieactiviteiten, waardoor gedetineerden belangrijke vaardigheden mislopen.

Beoordeling aanbeveling 2025

De aanbeveling is **niet** opgevolgd. Er zijn te weinig arbeidswerkzaamheden beschikbaar en er bestaat geen selectieprocedure voor het toewijzen van werk aan gedetineerden. De Raad benadrukt dat dit komt door een tekort aan personeel om toezicht te houden op werkplekken. Daarom herhaalt de Raad zijn oproep aan de minister om erop te sturen dat voldoende middelen en personeel beschikbaar worden gesteld aan de P.I. Ook dringt de Raad erop aan dat de P.I. duidelijke selectiecriteria opstelt om transparantie te vergroten en willekeur te voorkomen.

2.3 Aanbevelingen CPT

2.3.1 Geweldregister

Recommendation: The CPT recommends that the Sint Maarten authorities take steps to ensure that a register of use of force and special means is put in place and diligently maintained at Point Blanche Prison, in light of the preceding remarks.

Stand van zaken 2022

De meeste gedetineerden meldden geen mishandeling door personeel tijdens het CPT-bezoek. Wel waren er enkele meldingen van buitensporig geweld door gevangenenbewaarders bij het ingrijpen bij lastige gedetineerden of bij gevallen van geweld tussen gedetineerden onderling.

Er bestond geen speciaal register voor geweldstoepassing. Incidenten werden soms teruggevonden in disciplinaire dossiers, maar die waren vaak onnauwkeurig en onvolledig. Daarnaast werd door leidinggevenden geen analyse gemaakt van de rechtmatigheid en proportionaliteit van het toegepaste geweld.

Bevindingen 2025

Er bestaat volgens het OM wel een geweldsregister op papier, maar dit is nog nooit gebruikt. De P.I. en de CvT geven echter aan dat er in werkelijkheid geen apart register bestaat; geweldsincidenten worden enkel opgenomen in het dagelijkse rapport. Medewerkers hebben de plicht om incidenten te melden en daarvoor een formeel incidentrapport ²⁹ op te maken. Dit gaat

²⁹ De Raad heeft dit document bij de P.I. meermalen opgevraagd maar tot nu toe niet ontvangen.

vervolgens naar het hoofd huisvesting en het hoofd detentie, die de betrokken gedetineerde(n) bevragen en bepalen of een straf wordt opgelegd. Tegen deze beslissing kan de gedetineerde in beroep bij de CvT. Volgens de geïnterviewden hebben zich geen incidenten met (buitensporig) geweld door personeel voorgedaan. Bewakers grijpen meestal in om gedetineerden uit elkaar te halen. De CvT heeft geen klachten over mishandeling ontvangen.

Gedetineerden bevestigen dat er geen fysiek geweld wordt gebruikt, maar ervaren wél verbaal autoritair optreden, dat zij soms als kwetsender ervaren. Zij vinden daarnaast dat bewakers onvoldoende zijn getraind in de-escalatie en dat de professionaliteit te wensen overlaat.

De Raad heeft het meldingsformulier niet zelf kunnen verifiëren omdat de opgevraagde schriftelijke bescheiden niet binnen de periode van het onderzoek zijn ontvangen.

Beoordeling aanbeveling 2025

De aanbeveling is **niet** opgevolgd. Geweldsincidenten worden nog steeds alleen in dossiers geregistreerd; er bestaat geen apart register voor het vastleggen van geweldstoepassing. De Raad merkt op dat het lage aantal fysieke geweldsincidenten waarschijnlijk hierin meespeelt. De Raad benadrukt dat zowel fysiek als verbaal geweld altijd proportioneel moet zijn en pas mag worden ingezet wanneer de escalatie niet werkt. De Raad vindt dat de kaders waarbinnen personeel werkt opnieuw duidelijk moeten worden gecommuniceerd, bijvoorbeeld tijdens reguliere overleggen. Een apart geweldsregister zou de transparantie, volledigheid van informatie en het toezicht verbeteren. Daarom beveelt de Raad de minister aan om alsnog uitvoering te geven aan de CPT-aanbeveling.

2.3.2 Isoleercellen

Recommendation: The CPT recommends that the Sint Maarten authorities take urgent steps to ensure that the solitary confinement and isolation cells at Point Blanche Prison are taken out of service without delay and are not used for holding of prisoners until they have been thoroughly refurbished.

Stand van zaken 2022

Tijdens het CPT-bezoek verkeerden de afzonderings- en isolatiecellen in zeer slechte staat. De isolatiecel werd zelfs gebruikt als reguliere verblijfsruimte. Gedetineerden verbleven er langdurig (zes maanden tot meer dan een jaar). De cellen waren donker, vervuild met hardnekkig vuil en zwarte schimmel, bevatten nauwelijks meubilair, en hadden lekkages waardoor matrassen nat werden. Daarnaast was het er warm en ontbrak ventilatie, wat leidde tot onmenselijke omstandigheden.

Bevindingen 2025

De oude afzonderings- en isolatiecellen zijn gerenoveerd en worden nu gebruikt als gewone verblijfsruimtes voor kwetsbare gedetineerden. Twee andere cellen zijn aangewezen als de officiële isolatie- en afzonderingscellen, met een eigen luchtplaats. Volgens de CvT voldoen deze nieuwe cellen in principe aan de CPT-normen, dankzij aanwezige voorzieningen zoals goede ventilatie, natuurlijk licht en bepaalde privileges voor de gedetineerden.

Twee van de drie isolatiecellen worden momenteel gebruikt voor capaciteits- en veiligheidsredenen, niet voor straf³⁰. Eén gedetineerde verblijft er vanwege een psychische aandoening. Deze gedetineerden hebben dezelfde regime als de andere gedetineerden en

³⁰ In artikel 36, lid 1 van de Landsverordening beginselen gevangeniswezen zijn de volgende disciplinaire straffen bepaald: opsluiting in de strafcel; onthouding van bezoek, van het schrijven of ontvangen van brieven of beperking van andere rechten en gunsten; een geldboete tot een bedrag van ten hoogste het zakgeld van de gedetineerde over twee weken; en berisping.

kunnen vrij bewegen tussen cel, gang en luchtplaats. Wanneer isolatie wél voor strafdoeleinden moet worden toegepast, volgt de P.I. een vast protocol³¹, waarbij een arts eerst beoordeelt of de gedetineerde geschikt is voor isolatie, en alle stappen worden gedocumenteerd en ondertekend. De gedetineerde ontvangt dagelijks maaltijden, wordt gecontroleerd en mag luchten. Doordat de isolatiecellen bezet zijn, worden straffen vaak uitgesteld of worden andere maatregelen genomen, zoals het opsluiten van de gedetineerde in zijn eigen cel. Gedetineerden weten hierdoor dat zij zich kunnen misdragen zonder direct in isolatie te worden geplaatst. Dit heeft volgens zowel gedetineerden als de CvT een negatief effect op het gedrag, werkt irriterend en zorgt voor onzekerheid over wanneer straffen uiteindelijk worden uitgevoerd.

De Raad heeft een kopie van het protocol uit 2022 ontvangen.

Schouw P.I.

De inspecteurs voerden een schouw uit van de afzonderings- en isoleercellen en de bijbehorende luchtplaats. De luchtplaats was sober maar schoon, afgesloten met een ijzeren hek en vrijwel zonder beschutting. De twee isolatiecellen zijn bereikbaar via een ijzeren trap; in de gang zitten openingen voor licht en ventilatie. Tijdens de schouw stonden de deuren open, waardoor de drie aanwezige gedetineerden zich vrij konden bewegen tussen cel, gang en luchtplaats. In de eerste cel zat één gedetineerde afgeschermd en in de tweede cel verbleven twee gedetineerden, met toegang tot bedden, matras, douche en toilet.

Een van de gedetineerden had geen klachten over de ruimte en waardeerde de vrije bewegingsruimte; de ander wilde niets toelichten. Gedetineerden kunnen spelletjes spelen, maar hebben geen directe toegang tot boeken — hiervoor moeten zij zich 's ochtends inschrijven op een lijst. De gedetineerde die wél sprak gaf aan dat hij al langere tijd op deze afdeling zit, geen werk of lessen volgt en dit prima vindt. Hij voelt zich goed bejegend en ervaart regelmatige controles door het personeel.

Beoordeling aanbeveling 2025

De aanbeveling van het CPT is **opgevolgd**. De oorspronkelijke afzonderings- en isoleercellen worden niet meer gebruikt voor isolatie, zijn gerenoveerd en hebben nu een andere functie. Hierop is gestuurd door het ministerie. Daarnaast zijn er twee nieuwe isoleercellen met eigen luchtplaats ingericht die voldoen aan de CPT-normen. De voorzieningen zijn vergelijkbaar met die van reguliere cellen en gedetineerden behouden dezelfde privileges. De nieuwe isoleercellen worden echter veelal gebruikt voor bescherming van kwetsbare gedetineerden, en niet voor straf. Hierdoor kunnen gedetineerden die een disciplinaire straf verdienen vaak niet direct in isolatie worden geplaatst, wat volgens de Raad een negatief effect op gedrag en orde binnen de inrichting kan hebben. De Raad vraagt de verantwoordelijken daarom spoedig een oplossing te vinden voor dit probleem.

2.4 Isoleercel MHF

De MHF gebruikt de term isolatiekamer in plaats van isoleercel, omdat het om patiënten gaat. Personen worden hier vaak onvrijwillig en tijdelijk geplaatst ter bescherming van hun eigen veiligheid. Bij de inspectie heeft de Raad zich gericht op drie internationale normen voor het gebruik van isolatie.

³¹ De Raad heeft dit document bij de P.I. meermalen opgevraagd maar tot nu toe niet ontvangen.

Normen:

- Isolatie mag niet als algemene praktijk worden toegepast.
- Personen mogen niet langer dan 14 dagen worden vastgehouden.
- Personen in isolatie moeten worden vastgehouden in fatsoenlijke omstandigheden, met passende voorzieningen.

De MHF is sinds 2017 bij ministeriele beschikking³² officieel aangewezen als instelling voor spoedopname van psychiatrische patiënten en als krankzinnigengesticht, waardoor zij bevoegd is om dwangmiddelen zoals afzondering en separatie toe te passen. Deze mogen volgens de beschikking alleen kortdurend en uitsluitend in noodsituaties worden gebruikt wanneer geen minder ingrijpende alternatieven beschikbaar zijn.

De MHF beschikt over één isolatiekamer, die tegenwoordig veel minder wordt gebruikt dan vroeger. De oorspronkelijke functie is het beschermen van personen die zichzelf of anderen kunnen schaden. De kamer wordt ingezet voor stabilisatie, observatie en veiligheid, en biedt 24/7 toezicht.

Door wetwijzigingen (art. 13 en 14 Landsverordening toezicht op krankzinnigen) kan de kamer ook worden gebruikt voor medicatie en observatie, zelfs wanneer er geen direct gevaar is. De duur van het verblijf hangt af van de medische situatie en wordt in principe kort gehouden (maximaal ongeveer een week). Elke arts hanteert zijn eigen aanpak, er is geen formeel protocol, maar patiënten worden dagelijks gecontroleerd door arts en verpleegkundigen.

Wanneer iemand niet vrijwillig wordt geplaatst, is goedkeuring nodig van de arts en het ministerie van VSA, tenzij de situatie acuut is; dan wordt het papierwerk later afgerond.

De MHF werkt aan een verschuiving naar meer gemeenschapsgerichte zorg, waarbij stabilisatie steeds vaker buiten de isoleerkamer wordt opgevangen. Hiervoor is echter een mentaliteitsverandering in de samenleving nodig en meer geschoold personeel om bewustwording te vergroten.

De inspecteurs constateerden dat de isolatiekamer goed onderhouden is, met airconditioning, cameratoezicht, een matras en basisvoorzieningen. De badkamer ligt tegenover de kamer. De deur kan open blijven als iemand stabiel genoeg is, waarna hij of zij zich vrijer kan bewegen. Privacy wordt gewaarborgd door de *camerafeed* tijdelijk uit te schakelen als bezoekers aanwezig zijn.

Beoordeling MHF

De MHF gebruikt een isolatiekamer in plaats van een cel, maar personen kunnen in bepaalde gevallen onvrijwillig worden geplaatst. Isolatie wordt niet routinematig toegepast en het gebruik ervan neemt af — een ontwikkeling die de Raad positief vindt en aanmoedigt.

Hoewel er geen formele maximumtermijn bestaat, probeert de MHF mensen niet langer dan een week in isolatie te houden. Hiermee wordt voldaan aan de norm dat isolatie niet langer dan 14 dagen mag duren. Daarnaast concludeert de Raad dat personen in isolatie bij de MHF toegang hebben tot adequate voorzieningen.

³² Nr. 13339/2017

3. Eindconclusie en aanbevelingen

3.1 Eindconclusie

In dit hoofdstuk geeft de Raad zijn eindconclusies over de resultaten van dit inspectieonderzoek weer. Dit doet de Raad door zijn centrale onderzoeksvraag en deelvragen te beantwoorden. De Raad eindigt met zijn aanbevelingen.

3.1.1 Deelvragen

Deelvraag 1: In hoeverre zijn de aanbevelingen van de Raad en het CPT over de omgang met gedetineerden en maatschappelijke reïntegratie in de P.I. opgevolgd?

Uit het onderzoek blijkt dat een aanbeveling (kernwaarden en uitgangspunten (A2)) van de Raad is opgevolgd, een aanbeveling (reïntegratie activiteiten en trajecten (A6)) deels is opgevolgd en vijf aanbevelingen (screening procedure (A1), middelen en personeel (A3), rapportage- en documentatieproces (A4), systemen en procedures (A5) en arbeidswerkzaamheden (A7)) niet zijn opgevolgd. De Raad drukt de mate van opvolging van de aanbevelingen uit in een compliance-percentages, dat voor 2025 uitkomt op **21,4%**.³³

Tabel 4: Stand van zaken compliance percentage opvolging aanbevelingen

Compliance percentage omgang met gedetineerden en maatschappelijke reïntegratie

2026: 21,4%

Deelvraag 2: In hoeverre zijn de aanbevelingen van het CPT over de isoleercellen in de P.I. opgevolgd?

De CPT-aanbeveling over de isoleercellen is opgevolgd, maar de aanbeveling om een apart geweldsregister in te richten is dat nog niet. Hoewel incidenten wel worden geregistreerd, gebeurt dit niet in een speciaal register, zoals het CPT voorschrijft. De Raad benadrukt dat dit alsnog moet worden ingevoerd.

Deelvraag 3: In hoeverre en op welke wijze wordt gestuurd op de opvolging van de aanbevelingen van de Raad en het CPT?

De Raad constateert dat het management van de P.I. de aanbevelingen over beleid en werkprocedures deels heeft opgevolgd. De aanbevelingen die middelen en sturing vanuit het ministerie vereisen, blijven echter al acht jaar lang sterk achter, wat de Raad onacceptabel vindt. De recente ontwikkelingen rond de nieuwe gevangenis zorgen er wel voor dat het ministerie nu actiever stuurt op de opvolging van de overige aanbevelingen. Ondanks de betrokkenheid van meerdere partijen blijft de minister eindverantwoordelijk en moet hij zorgen voor de benodigde middelen voor een goede uitvoering.

³³ Het compliance percentage als indicator wordt berekend door aan elke opgevolgde aanbeveling 1 punt, elke deels opgevolgde aanbeveling een ½ punt en aan een niet opgevolgde aanbeveling geen punten toe te kennen. Vervolgens wordt het aantal toegekende punten gedeeld door het totale aantal aanbevelingen en vermenigvuldigd met 100 om op het compliance percentage uit te komen.

Deelvraag 4: In hoeverre voldoet de isoleercel bij de MHF aan hetgeen is gesteld in (internationale) normen?

De internationale normen dienen om ervoor te zorgen dat de MHF geen inbreuk maakt op de grondrechten van personen die van hun vrijheid worden ontnomen. De Raad constateert dat personen in de isolatiekamer nauw worden gevolgd, dat isolatie uitsluitend wordt ingezet om gevaarlijk gedrag te beheersen, en dat dit niet routinematig of langdurig gebeurt. De MHF voldoet aan alle drie de getoetste internationale normen.

3.1.2 Overkoepelend beeld

Hoofdvraag: In hoeverre is opvolging gegeven aan de aanbevelingen van de Raad en het CPT over de omgang met gedetineerden, maatschappelijke reïntegratie en de isoleercellen in de penitentiaire inrichting van Sint Maarten? Hoe staat het met de isoleercel van de MHF?

De Raad blijft al jaren waarschuwen voor de onhoudbare situatie in de gevangenis en de risico's die dit voor de samenleving met zich meebrengt. Ondanks eerdere rapporten, de jaarlijkse Staat van de rechtshandhaving en gesprekken is er onvoldoende opvolging gegeven aan de aanbevelingen van de Raad en het CPT, vooral doordat de minister onvoldoende heeft gestuurd. De situatie die in 2017 door de Raad werd vastgesteld, is acht jaar later weinig verbeterd.

De Raad blijft in zijn rol als toezichthouder op de justitiële keten ervoor pleiten voor meer betrokkenheid, en daadwerkelijke investeringen door besluitvormers. Dit niet alleen in het belang van de organisaties, maar ook van de gedetineerden en de maatschappij in zijn geheel.

Van de aanbevelingen over omgang met gedetineerden is er een opgevolgd (A2). De omgang met gedetineerden is verbeterd door trainingen voor bewakers en vastgelegd beleid, maar er is blijvende aandacht nodig om ervoor te zorgen dat personeel consequent volgens de kernwaarden en uitgangspunten van de P.I. blijft handelen.

Op het gebied van maatschappelijke reïntegratie is de situatie grotendeels onveranderd of verslechterd door ernstige tekorten aan personeel en middelen binnen zowel de P.I. als J&IS. De aanbevelingen op dit gebied zijn niet opgevolgd (A1, A3, A4, A5, A6 en A7). Dit baart de Raad grote zorgen.

De P.I. heeft wel nieuwe isoleercellen in gebruik genomen, waarmee één CPT-aanbeveling is opgevolgd. De aanbeveling voor een register voor geweldstoepassing moet echter nog worden uitgevoerd.

De isoleerkamer van de MHF voldoet aan de drie internationaal gestelde normen en verkeert in goede staat.

Tabel 4: Overzicht stand van zaken aanbevelingen Raad

Nr.	Aanbevelingen Raad 2017	Status 2025
	Aan de minister van Justitie	
1.	Draag zorg dat de P.I. een procedure opstelt zodat de gedetineerden consequent bij binnenkomst gescreend worden op zorgbehoeften, veiligheidsrisico's, beheersrisico's en de geschiktheid voor meerpersoonsverblijf. Richt daarbij met name de aandacht op	Niet opgevolgd

	overeenkomstige plaatsing in de gevangenis en monitoring van de behoeften en risico's gedurende het verblijf.	
2.	Draag zorg dat de kernwaarden en uitgangspunten met betrekking tot de omgang met gedetineerden worden vastgelegd en consequent worden uitgevoerd.	Opgevolgd
3.	Stimuleer dat de P.I. de gedetineerden motiveert zich voor te bereiden op een aanvaardbaar maatschappelijk bestaan, mede door zorg te dragen voor daarvoor benodigde middelen en personeel.	Niet opgevolgd
4.	Leg beleid vast met betrekking tot het rapportage- en documentatieproces. Beschrijf ieders rol daarbij en draag zorg voor uitvoering en monitoring.	Niet Opgevolgd
5.	Draag zorg dat de P.I. over werkende systemen en procedures beschikt om voor gedetineerden de aansluiting op maatschappelijke vervolgvorzieningen te bewerkstelligen. Richt daarbij de aandacht met name op informatievergaring, het opstellen en uitvoeren van een detentie-reïntegratieplan en samenwerking.	Niet opgevolgd
6.	Draag zorg dat actief aan de daarvoor in aanmerking komende gedetineerden op reïntegratie gerichte activiteiten en trajecten aangeboden kan worden.	Deels opgevolgd
7.	Draag zorg voor voldoende arbeidswerkzaamheden en stel daartoe een procedure op ten aanzien van de selectie van gedetineerden voor arbeidswerkzaamheden en implementeer deze.	Niet opgevolgd

Tabel 5: Overzicht stand van zaken aanbevelingen CPT

Nr.	Aanbevelingen CPT 2022	Status 2025
1.	<i>The CPT recommends that the Sint Maarten authorities take steps to ensure that a register of use of force and special means is put in place and diligently maintained at Point Blanche Prison, in light of the preceding remarks.</i>	Niet opgevolgd
2.	<i>The CPT recommends that the Sint Maarten authorities take urgent steps to ensure that the solitary confinement and isolation cells at Point Blanche Prison are taken out of service without delay and are not used for holding of prisoners until they have been thoroughly refurbished.</i>	Opgevolgd

3.2 Aanbevelingen

Gezien de huidige stand van zaken en het belang van opvolging van de eerder gedane aanbevelingen van de Raad en het CPT, doet de Raad de volgende aanbevelingen:

1. Geef uitvoering aan de aanbevelingen van de Raad die nog niet (volledig) zijn opgevolgd.
2. Draag zorg voor de opvolging van de nog niet opgevolgde aanbeveling van het CPT.

Colofon

Raad voor de rechtshandhaving

Juancho Yrausquin Blvd 26, Unit 2G | Philipsburg | Sint Maarten

info@rrh-sxm.org

www.raadrh.com

Mei 2026